

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 8 Temmuz 2011
Ref.Nr: RK 125/11

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Dava no: KI 33/11

Başvurucu

Kosova Aşkanlıları Demokratik Partisi

Kosova Yüksek Mahkemesinin A.A. Nr. 66/2011 sayı ve 5 Şubat 2011 tarihli kararının Anayasaya uygunluğunun değerlendirilmesi

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Aşağıdaki yapıdadır:

Enver Hasani, Başkan
Kadri Kryeziu, Başkanvekili
Robert Carolan, Yargıç
Altay Suroy, Yargıç
Almiro Rodrigues, Yargıç
Snezhana Botusharova, Yargıç
Ivan Čukalović, Yargıç
Gjyljeta Mushkolaj, Yargıç
Iliriana Islami, Yargıç

Başvurucu

1. Başvurucu, Ferizovik mukimi ve Kosova Aşkanlıları Demokratik Partisi Genel Sekreteri olan Bay Naser Emimi tarafından temsil edilen ve Kosova Ovası Belediyesi Nenea Tereze adresinde bulunan Kosova Aşkanlıları Demokratik Partisidir.

İtiraz Edilen Karar

2. Kosova Aşkanlıları Demokratik Partisinin artı bir milletvekilliği için talebini mesnetsiz olarak reddeden Seçim İtiraz ve İhbar Heyetinin A.br. 112/2011 sayı ve 2 Şubat 2011 tarihli kararına karşı yapılan itirazı reddeden Kosova Yüksek Mahkemesinin A.A. Nr. 66/2011 sayı ve 5 Şubat 2011 tarihli kararıdır.

Dava Konusu

3. Başvurucu, Kosova Anayasasının 64.2 maddesinin ihlal edildiğini ileri sürerek Kosova Yüksek Mahkemesinin A.A. Nr. 66/2011 sayılı kararına itiraz etmektedir. Başvurucu, Anayasa ile Aşkanlılara tahsis edilmiş olup Aşkanlı Entegrasyon Partisine (bundan sonra AEP şeklinde anılacaktır) verilen bir milletvekilliği sandalyesinin kendilerine verilmesi gerektiğini değerlendirmektedir.

Yasal Dayanak

4. Anayasanın 113.7 ve 21.4 maddeleri, 03/L-121 sayı ve 16 Aralık 2008 tarihli Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasanın (bundan sonra "Yasa" şeklinde anılacaktır) 20, 22.7 ve 22.8 maddeleri ile Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra "İçtüzük" şeklinde anılacaktır) 56 (b) kuralı.

Davanın Mahkemeye Geliş Biçimi

5. Başvurucu, 3 Mart 2011 tarihinde Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesine (bundan sonra "Mahkeme" şeklinde anılacaktır) başvurmuştur.
6. Mahkeme, kararlarının Anayasaya uygunluğu hakkında değerlendirme sürecinin başlatıldığını Seçim İtiraz ve İhbar Heyetine (bundan sonra SİİH şeklinde anılacaktır) ve Yüksek Mahkemeye 23 Mart 2011 tarihinde bildirmiştir.
7. Kosova Yüksek Mahkemesinin 31 Mart 2011 tarihli cevabında kararına ilave edilecek herhangi bir açıklamasının olmadığını, davayla ilgili görüşünün Yüksek Mahkeme kararında açıklandığını bildirmiştir.
8. SİİH, 6 Nisan 2011 tarihinde tebligatımıza cevaben gönderdiği açıklamada KADP'nin isteminin reddedilmesi gerekçelerini bildirip, ilave evrak sunmuş ve istemin kabul edilmez olarak reddini önermiştir.
9. Yargıç Robert Carolan başkanlığında yargıçlar Prof. Dr. Enver Hasani ve Gjyljeta Mushkolaj'dan oluşan ön inceleme heyeti, raportör yargıç Altay Suroy'un raporunu inceledikten sonra 9 Haziran 2011 tarihinde tam kadroda toplanan mahkeme heyetine istemin kabul edilmezliğine ilişkin öneri sunmuştur.

Olguların Özeti

10. Merkez Seçim Komisyonu (bundan sonra MSK şeklinde anılacaktır) 30 Ocak 2011 tarihinde genel seçim sonuçlarını açıklayarak, Kosova Anayasasında Rom, Aşkanlı ve Mısırlı topluluğuna tahsis edilen 4 (dört) milletvekilliği sandalyelerinin dağılımını aşağıdaki gibi belirlemiştir:
  - Kosova Aşkanlıları Demokratik Partisi 2871 oy 1 sandalye
  - Kosova Yeni Demokratik İnisiyatifi 1690 oy 1 sandalye
  - Kosova Birleşik Romları Partisi 690 oy 1 sandalye
  - Aşkanlı Entegrasyon Partisi 1386 oy 1 sandalye
11. MSK'nin bu kararına karşı KADP 31 Ocak 2011 tarihinde SİİH nezdinde itiraz edip, bu kararın Kosova Cumhuriyeti Anayasası ve Kosova Genel Seçim Yasasının 111. maddesinin ihlal edilerek KADP'nin zarara uğratıldığını ileri sürmüştür.

12. SİİH, KDAP'nin MSK seçim sonuçlarına itirazı hakkında 2 Şubat 2011 tarihinde açıkladığı A nr. 112/2011 sayılı kararında, KDAP'nin itirazını yerinde bulmayarak reddetmiştir.
13. SİİH'nin bu kararına karşı KDAP 3 Şubat 2011 tarihinde Kosova Yüksek Mahkemesi nezdinde itiraz etmiş olup, Yüksek Mahkemenin 5 Şubat 2011 tarihli duruşmasında açıkladığı A.A. nr. 66/2011 sayılı kararıyla itiraz mesnetsiz bulunarak reddedilmiştir.
14. Yasa ile öngörülen tüm kanun yollarını tükettikten sonra KADP 3 Mart 2011 tarihinde Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesine başvurarak yukarıda zikredilen kararın Anayasaya uygunluğunun değerlendirilmesini talep etmiştir.

Başvurucunun İddiaları

15. Başvurucu, Seçim İtiraz ve İhbar Heyetinin A.nr. 112/2011 sayı ve 2 Şubat 2011 tarihli kararına karşı yapılan itirazı reddeden Kosova Yüksek Mahkemesinin A.A. Nr. 66/2011 sayı ve 5 Şubat 2011 tarihli kararı ile KADP'nin artı bir milletvekilliği sandalyesi talebinin reddedilmesinin Kosova Cumhuriyeti Anayasası ve 003/L-073 sayılı Kosova Cumhuriyeti Genel Seçim Yasasını ihlal ettiğini ileri sürmektedir.
16. KADP, çoğunluk olmayan partilerden kendisinin zarara uğratıldığını, AEP partisine verilen milletvekilliği sandalyesinin kendisine verilmesi gerektiğini ileri sürmektedir.

Kosova Seçim Mevzuatı

17. Kosova Cumhuriyeti Anayasasının 64. maddesi 2. fıkrası 2. bendinde Kosova Cumhuriyeti Meclisinin dağılımı şöyle belirlenmiştir:

*Meclis seçimlerinde diğer toplulukları temsil ettiklerini beyan eden parti, koalisyon, yurttaş hareket ve bağımsız adayların, aşağıda belirtilen en az sandalye sayılarına sahip olmaları güvenceye bağlanmıştır. Her topluluk için güvenceye bağlanan sayıdan az sandalye kazanılmışsa, **Rom topluluğu bir (1) sandalye; Aşkali topluluğu (1) sandalye; Mısırlı topluluğu (1) sandalye ve Rom, Aşkali ile Mısırlı topluluklarından en çok oyu alana artı bir (1) sandalye;...***

18. Kosova Cumhuriyeti seçim mevzuatı 03/L-073 sayılı Kosova Cumhuriyeti Genel Seçim Yasası, 03/L-256 sayılı 03/L-073 sayılı Genel Seçim Yasa Değişikliği Hakkında Yasa ve 03/L-072 sayılı Kosova Cumhuriyeti Yerel Seçim yasası ile düzenlenmiştir

19. 03/L-073 sayılı Kosova Cumhuriyeti Genel Seçim Yasasının 111. maddesinde milletvekilleri sandalyelerinin dağılımı ve Kosova Meclisindeki bazı siyasi partilere mensup milletvekili sayılarının hesaplanması aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

"111.2 b) Genel seçimlerde her siyasi oluşumun kazandığı geçerli oyların toplam sayıları, sandalye tamsayıları elde edilene kadar 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15 vs sayılardan birine bölünür..."

20. 03/L-256 sayılı 03/L-073 Genel Seçim Yasa Değişikliği Hakkında Yasanın 106. maddesi şunu belirlemiştir:

"MSK, oylama yerleri ve sayım merkezlerindeki tüm işlemler tamamlandıktan ve oylama ve oy sayımıyla ilgili tüm itirazlar SİİK tarafından karara bağlandıktan ve SİİK kararları hakkında Kosova Yüksek Mahkemesine yapılan temyiz başvuruları karara bağlandıktan sonra nihai seçim sonuçlarını onaylar".

İstemin Kabul Edilirliğinin Değerlendirilmesi

21. Başvurucunun istemi hakkında karar verebilmek amacıyla Mahkemenin, öncelikle Anayasa, Yasa ve İçtüzükte belirtilen kabul edirlilik koşullarının yerine getirilip getirilmediğini ele alması gerekmektedir.
22. Başvurucu Anayasa Mahkemesine 3 Mart 2011 tarihinde başvurmuş, bu davayla ilgili Yüksek Mahkeme tarafından açıklanan karar ise 5 Şubat 2011 tarihinde kesinleşmiştir. Netice itibarıyla Mahkeme, başvurunun Yasanın 49. maddesine uygun şekilde yapıldığı sonucuna varmıştır.
23. Mahkeme, hukuk mahkemelerinde alınan kararların temyiz mahkemesi veya dördüncü derece mahkemesi olarak iş görmesi Anayasa Mahkemesinin görevi olmadığını vurgulamak ister. Usul hukuku ve maddi hukuk kurallarını yorumlayıp uygulamak hukuk mahkemelerinin görevidir (bkz. KI 13/09 numara ve 17 Haziran 2010 tarihli Sevdail Avdyli Davası Kabul Edilmezlik Kararı).
24. Başvurucu, isteminde Yüksek Mahkemenin kararıyla Anayasanın II, III ve IV. kısımlarında (Anayasanın 21-82. maddeleri) güvence altına alınmış haklarının ihlal edildiğini gösteren ve Yüksek Mahkemenin başvurunun itirazını mesnetsiz olarak reddederken keyfi davrandığını ortaya koyan deliller sunmamıştır (bkz. *mutatis mutandis*, Vanek – Slovakya Cumhuriyeti 53363/99 sayı ve 31 Mayıs 2005 tarihli AIHM Davası Kabul Edilmezlik Kararı).
25. Bu davayla ilgili olarak Anayasanın 64. maddesi 2. fıkrası 2. bendinde şunlar öngörülmüştür: “*Rom, Aşkali ile Mısırlı topluluklarından en çok oyu alana artı bir (1) sandalye verilir...*” en çok oyu alan **siyasi kuruluşa** değil.
26. KADP ve AEP partilerinin ikisi de azınlık Aşkanlı topluluğunu temsil eden siyasi kuruluş oldukları ve azınlık Aşkanlı topluluğunun Anayasa ile öngörülen iki milletvekilliği sandalyesine sahip olduğu dikkate alındığında Mahkeme, istemin İçtüzüğün 36 (2b) kuralına göre açıkça mesnetsiz olduğunu tespit etmiştir. İçtüzüğün söz konusu hükmü şunu belirlemiştir: “2. Mahkeme, açıkça isnat edilmeyip aşağıdaki kanaatlere varması durumunda istemleri reddedecektir: b) Sunulan olguların herhangi bir şekilde Anayasa ihlali iddialarını gerekçelendirmediği zaman”

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasan Mahkemesi, Anayasanın 113.7 ile Yasanın 20. maddesine ve İçtüzüğün 56(2) ile 36(2b) kurallarına dayanarak 9 Haziran 2011 tarihli duruşmasında oybirliğiyle:

- I. İstemın kabul edilmez olarak REDDİNE karar vermiştir.
- II. İşbu karar Yasanın 20.4 maddesine uygun şekilde taraflara bildirilip Resmi Gazetede yayımlanır.
- III. Karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Altay Suroy, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza